

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 6

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Musikkinstrument

Oppskr. av: Eivils Alexandersen

(adresse): Vikarjåen

Fylke: Nordland

Herad: Vega

Bygdelag: Fika

Gard: Storgarden

G.nr. 16 Br.nr. 5

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Kjeller eige røynsle*
- B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- 1) Fiolinen har vore kjend så langt allende som eg veit. Han vart kalla fiol. Lyddåsen og halsen, skruvorn (der strengene var festa opp), strenghesten (som heldt strengene opp), lydpijnnen (som ein kunne flytte inne i lyddåsen). Det ein fekk lyden fram med, kallast "bojen"
2. Eiv, det har vore i bruk frå oldgamal tid. Feit ikkje kunn som først gjorde det inn. Eiv, det er somme enda som brukar det. Vart ei tid fortrengd av gitaren.
3. Kjøpte helst "fiolm" når dei var midt i fjellene i Bergen. Feit berre om 1 mann som sjølv har laga "fiolm" sin og han lever enno og er kring 76 år. Andre har eg ikkje høyr om
4. Feitly "fiol" var som den ^{som} enno er i handelen. Andre "fiolar" brukar dei ikkje. "Fiolm" hadde 4 strengar.
5. Vart ikkje laga her. Fiolane vart som før nemnd kjøpt helst på turane til Bergen.
6. Feit kott.

1) fekk l

7. a) Bruka tarmstrenger

b) Ljøph i Bergen, anten i vårstemna eller hauststemna.

c) Fell bott.

8. Nei.

9. Kein sette det enten under haka eller mot bringa, når ein spela.

Tratt serleg bruke i brudlaup og når dei heldt dans i bygdi.

Spulemannen kunne sjå fremst i beurefylgjet og spela sjålvom uret var stygt.

10. Nei.

11. Nei ikkje vanleg. Kunne henda at der var innfeld perlemor.

12. a) Feit ikkje om noko serleg opphav her.

b) Tratt kjøpt ferdig

c) Fortald i punkt 9. Ikkje bemerk.

13. Nei ingen av dei eg har kjend eller kjinner var noko serleg flink; men folk sa dei var bra flink?

Kein som var halde for å vera "bra flink" livde kring 1870.

I.) Fele.

Fanleg fele vart bruka.

II.) Hardingfele.

Vart ikkje bruka her.

III.) Stykkelharpe.

Ukjend her.

IV.) Fanleg harpe

— " —

V.) Langleik

— " —

VI.) Slumli

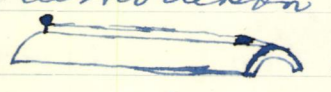
— " —

VII.) Salmodikon

Vart bruka inange stader. Dersutan hadde somme

heimlaga salmodikon laga av

ei fjöl slik:

Fjæli

var kjenda som teikningi. Bruka

baði som til fele.

VIII.) Ropar:

Ukjend

IX.) Lur

Vart ikkje bruka her.

b. e. d. e. Jell kost.

X.) Prillarhorn

Bukkehorn vart bruka

Hadde ei sum heisanga som

låg over opningu der ein sette

munnur. Var ikkje alle som fekk

like godt mál i hornu. Hadde

ikkje fingerhol på hornu, men bruka

varierai tonur mid á leggja ein del

av den færi handi over lydopningi.

XI.) Fanleg fløyte

Vart ikkje bruka her.

XII.) Seljebløste

Var vanleg á laga kvar

vár, særlig av gjetargutano.

XIII.) Skkepipe

Vart ikkje bruka her.

XIV.) Kjennharpe.

Ukjend her.

XV Spikarfele. Ukjend her.

XVI Tomme Vart ikkje bruka her.

XVII Kjerner ikkje til andre instrument
som vart bruka i gamal tid.

Bolk B.

Byinstrument.

1) Citer, gitar, mandolin, positiv
og dragspel kom i bruk 70-80 åri.

2. Positiv vart bruka helst til dans.

Citer var like i bruk; men no er det
viest ingen som brukar han her.

Gitar kom i bruk i 80-90 åri. Ei
lovareinn som kom hit til bygdi i
1891 var den fyrste som bruka gitar.

På vart det likesom ein mote ei
tid. Mange skulle ha gitar og med
den kom dei lette fjelsarmer-
søngar i bruk. ~~Atter~~ er bær desse like
bruka att. Fela som då ei tid vart
sett på som eit "dånt" instrument
er attar kom i bruk hos mange.

Dragspel er det berre eit par styk-
ke av her i bygdi.

Det var helst vanlege folk som
hadde desse instrumenti.

3. Gitarar forde med seg fjels-
armer- og metodisøngar, som mest
alle gjekk feiande og lett og ofte i
valstakt. Gamle slåttar vart ikkje
spila på gitaren.

Bolk C

Larminstrument m. m.

1. Å blasa i strå som ein sette

5
mellom tommelfingrarn, var ofte
bruka, serleg mellom gitar, likeins
å blåsa i "tomman" som ein kalla
det. Då kunne ein og få til nysse
tonar på songar og slikt.

2. Fell kost.

3. Fell kost

4. Å blåsa i "tomman" gjorde ein og
annan ungdomen når dei samla
i lag. Ein av desse som var flink
å spela tonar på "tomman" levde
inn og kring 70 år. Dei nysse tonar
i skalaen fekk han fram ved opna
på nysse fingrar når han heldt dei
saman under blåsingi.

Bolk D.

Omlemaldverlige instrument.

Ingen av disse var kjend her.

Ein lur på Vega som har
laga flei av sjölv ur:

1. Skjevling

ast. Rötön i Helgeland

1278